

Аналізуючи індекс конкурентоспособности и розвитость финансового рынка Швейцарии и стран трансграничного сотрудничества Молдова-Украина-Румыния, мы пришли к выводу, что ни одна из стран трансграничного региона не может сравниться по уровню со Швейцарией. А внутри трансграничного региона лидирующие места занимают попеременно то Украина, то Румыния, оставляя последнее место Молдове. При этом основными проблемами, с которыми сталкиваются молдавские предприятия при осуществлении бизнеса, выступают следующие: коррупция, политическая и правительственная неста-

бильность, бюрократия, фискальная политика, а также неквалифицированная рабочая сила.

БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЙ СПИСОК:

1. Портер М. Конкурентные преимущества стран. Москва: Изд. Международные отношения, 2004. С. 549-582.
2. Фатхутдинов Р. Стратегическая конкурентоспособность. Учебник. Москва: Изд. ЗАО Экономика, 2005. 504 с.
3. Шумпетер Й. Теория экономического развития. Москва: Изд. Прогресс, 1982. 455 с.
4. <https://www.weforum.org/reports>

МЕТОДИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

METHODOLOGY OF SUPPORTING INNOVATIVE AND TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT OF UKRAINIAN ECONOMY ACCORDING THE GLOBALIZATION PROCESS

У статті обґрунтовано вибір ключових факторів, від яких безпосередньо залежить інноваційно-технологічний потенціал соціально-економічного розвитку країни. Запропоновано оцінку ефективності державного управління інноваційною діяльністю визначити за допомогою показників, які характеризують її науково-технічну, виробничу, техніко-технологічну сфери. Розроблено методику оцінки обраних факторів. Встановлено, що оцінка відповідності показників ефективності інноваційного розвитку країни повинна визначитися за допомогою методу експертних оцінок. Доведено, що застосування запропонованого методу допоможе визначити ключові пріоритети державного інноваційного та технологічного розвитку країни.

Ключові слова: інноваційні фактори, інноваційно-технологічний розвиток, державне регулювання, мікрорівень, інтегральна оцінка.

В статье обоснован выбор ключевых факторов, от которых напрямую зависит инновационно-технологический потенциал социально-экономического развития страны. Предложена оценка эффективности государственного управления инновационной деятельностью определять с помощью показателей, характеризующих ее научно-техническую, производственную, технико-технологическую сферы.

Разработана методика оценки избранных факторов. Доказано, что применение предложенного метода поможет определить ключевые приоритеты государственного инновационного и технологического развития страны.

Ключевые слова: инновационные факторы, инновационно-технологическое развитие, государственное регулирование, микроуровень, интегральная оценка.

The choice of key factors, which influence on the innovation and technological potential of socio-economic development of the country are argued in the article. It is established that providing of information, scientific and technological, financial and investment resources, as well as the state of development of the socio-economic environment influenced by globalization factors are critical for innovation and technological development of Ukraine. The method of evaluation of the effectiveness of state management of innovative activity using parameters, which describe the technical and scientific, industrial, technical and technological spheres, are determined. The method of evaluation of selected factors are created. It is proved that the application of the proposed method will help identify the key priorities of innovation and technological development of the country.

Key words: innovation factors, innovation and technological development, government regulation, a micro-level, integrated assessment.

УДК 330

Паризький І.В.

к.ю.н, доцент кафедри кримінального права, кримінології, цивільного та господарського права
Національна академія управління

Постановка проблеми. Обов'язковими умовами реалізації інноваційної стратегії економічного зростання є прискорення розвитку високотехнологічних виробництв, спроможних виробляти наукоємну продукцію з високою доданою вартістю, формування експортного потенціалу цих виробництв,

підвищення технологічного рівня підприємств завдяки прогресивним вітчизняним та світовим науково-технічним досягненням [2, с. 112].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інноваційний розвиток країни, регіону, підприємства та управління цим процесом дослі-

джували провідні українські вчені та фахівці, зокрема: О. Білоус, А. Гальчинський, В. Геєць, В. Гриньова, В. Гусев, С. Ілляшенко, Т. Кужда, О. Лапко, Д. Лук'яненко, Л. Малюта, В. Пономаренко, Л. Федулова та ін. Незважаючи на значну кількість праць і питань, що висвітлювалися у них, варто виокремити ключові аспекти інноваційного розвитку як підприємства, так і країни загалом, що потребують детальнішого їх вивчення, аналізу та доповнення в сучасних глобалізованих умовах розвитку економіки.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у виокремленні ключових факторів впливу на управління інноваційно-технологічним розвитком країни на різних рівнях та обґрунтування методичного підходу до оцінки впливу обраних чинників на інноваційний розвиток господарюючого суб'єкта.

Виклад основного матеріалу. На думку О. Білоуса та В. Гусева [3; 6], у сучасних умовах глобалізації світової економіки, державна інноваційна політика країнах, має враховувати такі принципи: модернізація та структурна реорганізація виробничої бази, підвищення сприйнятливості економіки до радикальних інновацій, які забезпечують докорінні технологічні зрушення у системі національного виробництва; моделювання альтернативних варіантів інтенсифікації інноваційного розвитку, враховують національні соціально-економічні, структурні та виробничі особливості, науково-дослідний та інноваційний потенціал; диверсифікація джерел інвестиційного забезпечення інноваційного процесу; вдосконалення системи контролю використання державних коштів і мотивування іноземних інвесторів

Таблиця 1

Показники складових інноваційної діяльності держави, які визначають її ефективність

№ з/п	Показник	Формула розрахунку
Науково-технічна складова:		
1.	Коефіцієнт витрат на проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт	$V_{нддкр} = R_{нддкр} / K$, де $R_{нддкр}$ – річний обсяг витрат на НДДКР, тис. грн; K – кількість виконавців НДДКР, осіб.
2.	Частка розробок технологій	$Ч_{рт} = V_{рт} / \Sigma V_{техн}$, де $V_{рт}$ – витрати на розробку технологій, тис. грн; $\Sigma V_{техн}$ – загальна сума витрат на технології, тис. грн
3.	Коефіцієнт використання наукового карого потенціалу	$K_{нкп} = Ч_{ндкр} / Ч_{нр}$, де $Ч_{ндкр}$ – чисельність працівників, зайнятих у НДДКР, тис. грн; $Ч_{нр}$ – чисельність наукових кадрів, тис. осіб.
Виробнича складова:		
4.	Коефіцієнт створення та впровадження інноваційної продукції	$K_{свп} = (\Sigma K_{сип} + \Sigma K_{вип}) / K_{п}$, де $K_{сип}$ – кількість створеної інноваційної продукції, тис. од; $K_{вип}$ – кількість впровадженої інноваційної продукції, тис. од; $K_{п}$ – загальна кількість підприємств, тис. од.
5.	Коефіцієнт впровадження інновацій	$V_{вип} = R_{вип} / K_{п}$, де $R_{вип}$ – річний обсяг витрат на впровадження інновацій (у т.ч. витрати на придбання технологій і нових продуктів), тис. грн; $K_{п}$ – загальна кількість підприємств, тис. од.
6.	Частка експорту інноваційної продукції в загальному обсязі товарної продукції	$Ч_{екп} = IP_{ек} / \Sigma TP$, де $IP_{ек}$ – обсяг експорту інноваційної продукції, тис. грн; ΣTP – загальний обсяг товарної продукції, тис. грн
Техніко-технологічна складова:		
7.	Питома кількість отриманих розробок нових технологій і продукції	$Н_{р} = K_{р} / Ч_{нр}$, де $K_{р}$ – річна кількість розробок (нової техніки, продукції), створеної у рамках виконання НДДКР, од.; $Ч_{нр}$ – чисельність наукових кадрів, тис. осіб.
8.	Продуктивність праці при створенні інновацій	$П_{ін} = O_{п} / Ч_{п}$, де $O_{п}$ – обсяг інноваційної продукції, тис. грн.; $Ч_{п}$ – чисельність осіб, зайнятих у створенні інноваційної продукції, тис. осіб.
9.	Коефіцієнт продуктивності інформації при створенні інновацій	$K_{пн} = Ч_{ім} / Z_{ім}$, де $Ч_{ім}$ – частка використання інформаційних матеріалів у процесі створення інновацій, %; $Z_{ім}$ – середній залишок частки інформаційних матеріалів, од.
Результативна складова:		
10.	Коефіцієнт ефективності інноваційної діяльності	$K_{еф} = П_{ід} / I_{інв}$, $П_{ід}$ – прибуток від реалізації інноваційної продукції, тис. грн; $I_{інв}$ – обсяг інвестицій в інноваційну діяльність, тис. грн
11.	Рентабельність створення та комерціалізації інноваційної продукції	$R_{п} = (Ч_{пп} / C_{п}) * 100\%$, $Ч_{пп}$ – чистий прибуток від реалізації інноваційної продукції, тис. грн; $C_{п}$ – собівартість виробництва інноваційної продукції, тис. грн
12.	Коефіцієнт приросту обсягу інноваційної продукції	$K_{пр} = O_{пз} / O_{пб}$, $O_{пз}$ – обсяг реалізації інноваційної продукції за звітний період, тис. грн; $O_{пб}$ – обсяг реалізації інноваційної продукції за базовий період, тис. грн

Джерело: розроблено автором

до вкладень у вітчизняну економіку; партнерство між державним та приватним сектором економіки і сфері інноваційної діяльності; підвищення рентабельності й ефективності діяльності господарюючих суб'єктів у сфері науково-дослідних робіт і їх апробації; розвиток національних та регіональних, галузевих інноваційних систем, інноваційної інфраструктури; інституційно-правове, організаційно-управлінське, інформаційно-аналітичне, відповідність цілей державної інноваційної політики інтересам, цінностям суспільства.

Тому вважаємо, що визначальними для інноваційного розвитку України є забезпеченість інформаційними, науково-технологічними, фінансово-інвестиційними ресурсами, а також розвитку соціально-економічного середовища під впливом глобалізаційних чинників.

З огляду на це, доцільно сформулювати методику визначення впливу кожної зі складових інноваційної діяльності на її загальну ефективність. На наш погляд, вона повинна бути універсальною, яка б могла визначати дієвість інноваційної діяльності країни, регіону та підприємства.

Розрахунок загального значення ефективності ведення інноваційної діяльності країни слід проводити на основі інтегрального показника, який характеризує науково-технічну, виробничу, техніко-технологічну та результативну складову. Для такого розрахунку пропонуємо обчислювати загалом дванадцять показників за формулами, охарактеризованими у таблиці 1.

Саме таку кількість показників вважаємо оптимальною, оскільки наявність великої кількості вихідних показників ускладнює процедуру побудови інтегрального показника, робить його громіздким, знижує його інформативність та дискримінуючи здатність, негативно впливає на значущість вагових коефіцієнтів [4, с. 35].

Показники, які входять до системи оцінки, повинні відповідати кільком основним вимогам: комплексність – мають охоплювати всі прояви інноваційної діяльності як об'єкта дослідження; об'єктивність – передбачає використання переважно статистично підтверджених показників, а також матеріалів опитувань та експертиз, які відповідають вимогам щодо репрезентативності; компактність, яка обумовлює використання обмеженої кількості показників, які є незалежними один від одного; гнучкість – повинна бути передбачена можливість заміни показників, їх доповнення та уточнення [8, с. 145-146].

Оскільки всі рекомендовані показники оцінки за складовими розмірні, тому їх варто нормалізувати. Як нормуючі дільники використовуються максимальне значення часткового показника з метою приведення його в діапазон від 0 до 1, при значенні нормалізованого показника біля одиниці – це добре, а що ближче до нуля, то гірше [1; 7]. Нормалізація показників здійснюється за формулою:

$$f(X)_i = \frac{F(X)_i}{\max F(X)_i}, \quad (1)$$

де $F(X)_i$ – числове значення i -го часткового показника; $\max F(X)_i$ – максимальне значення часткового показника.

Далі варто визначити коефіцієнт вагомості як кожного показника (a_1, a_2, \dots, a_{12}), так і загальної вагомості окремих складових на основі методу експертних оцінок. Сумарно значення коефіцієнтів кожного показника (подані у табл. 1) повинно дорівнювати 1, а сума коефіцієнтів окремих складових в інтегральній оцінці теж має бути рівною 1.

До експертної оцінки пропонуємо залучати науковців, працівників сфери освіти, представників профільних відомств та регіональної, місцевої влади, керівників підприємств, які здійснюють інноваційну діяльність, виконавців науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, розпорядників державних коштів та іноземних інвесторів, які вкладають кошти у розвиток інноваційної сфери в Україні.

Такі коефіцієнти дозволяють узагальнити кожну складову для точнішого визначення інтегрального значення дієвості інноваційного розвитку на основі розрахунку середньої арифметичної зваженої величини:

$$ЗП_{ij} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i * a_i}{\sum_{i=1}^n a_i}, \quad (2)$$

де $ЗП_{ij}$ – загальний показник (інтегральний) оцінки відповідної складової; X_i – коефіцієнти, які характеризують відповідну складову; a_i – коефіцієнти вагомості i -го показника кожної складової.

Таким чином, формули розрахунку узагальненого показника кожної із складових матимуть такий вигляд:

1. Оцінка науково-технічної складової ($ЗП_{НТ}$):

$$ЗП_{НТ} = \frac{В_{НДДКР} * a_1 + Ч_{ІТ} * a_2 + К_{НКП} * a_3}{1}, \quad (3)$$

де $В_{НДДКР}$ – коефіцієнт витрат на проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт; $Ч_{ІТ}$ – частка розробок технологій; $К_{НКП}$ – коефіцієнт використання наукового карого потенціалу; a_1, a_2, a_3 – коефіцієнти вагомості відповідного показника – $В_{НДДКР}, Ч_{ІТ}, К_{НКП}$.

2. Оцінка виробничої складової ($ЗП_{В}$):

$$ЗП_{В} = \frac{К_{СВІП} * a_4 + В_{ВІП} * a_5 + Ч_{ЕКП} * a_6}{1}, \quad (4)$$

де $К_{СВІП}$ – коефіцієнт створення та впровадження інноваційної продукції; $В_{ВІП}$ – коефіцієнт впровадження інновацій; $Ч_{ЕКП}$ – частка експорту інноваційної продукції в загальному обсязі товарної продукції; a_4, a_5, a_6 – коефіцієнти вагомості відповідного показника – $К_{СВІП}, В_{ВІП}, Ч_{ЕКП}$.

3. Оцінка техніко-технологічної складової ($ЗП_{ТТ}$):

$$ЗП_{ТТ} = \frac{Н_{Р} * a_7 + П_{ІН} * a_8 + К_{ПІП} * a_9}{1}, \quad (5)$$

де $Н_{Р}$ – питома кількість отриманих розробок нових технологій і продукції; $П_{ІН}$ – продуктивність

праці при створенні інновацій; $K_{пп}$ – коефіцієнт продуктивності інформації при створенні інновацій; a_7, a_8, a_9 – коефіцієнти вагомості відповідного показника – $H_p, P_{ин}, K_{пп}$.

4. Оцінка результативної складової ($ЗП_P$):

$$ЗП_P = \frac{K_{ЕФ} * a_{10} + P_{ин} * a_{11} + K_{ПР} * a_{12}}{I}, \quad (6)$$

де $K_{ЕФ}$ – коефіцієнт ефективності інноваційної діяльності; $P_{ин}$ – рентабельність створення та комерціалізації інноваційної продукції; $K_{ПР}$ – коефіцієнт приросту обсягу інноваційної продукції.

Підсумкові оцінки відносно кожної групи одержано завдяки синтезу одиничних оцінок, які належні до відповідної складової (науково-технічна, виробнича, техніко-технологічна, результативна), а інтегральний показник отримано через синтез підсумкових оцінок за допомогою середнього оцінювання. Так, інтегральний показник ефективності інноваційної діяльності визначається за формулою:

$$ПП_{ц} = \frac{ЗП_{нт} * K_{нт} + ЗП_{в} * K_{в} + ЗП_{тт} * K_{тт} + ЗП_{р} * K_{р}}{K_{нт} + K_{в} + K_{тт} + K_{р}}, \quad (7)$$

де $ЗП_{нт}$ – узагальнюючі показники оцінки науково-технічної складової; $ЗП_{в}$ – узагальнюючі показники розрахунку виробничої; $ЗП_{тт}$ – узагальнюючі показники оцінки техніко-технологічної; $ЗП_{р}$ – узагальнюючі показники оцінки результативної складової; $K_{нт}, K_{в}, K_{тт}, K_{р}$ – коефіцієнти вагомості відповідно згаданих складових.

Для інтерпретації отриманого у результаті запропонованої методики значення рівня ефективності ведення інноваційної діяльності в Україні рекомендуємо застосовувати ступеневу систему, яка включає чотири рівні: високий, середній, низький, критичний (табл. 2).

Високий рівень ефективності інноваційної діяльності передбачає, що частка витрат на інноваційну діяльність у ВВП перевищує 2%, вітчизняні підприємства активно впроваджують інновації та виробляють інноваційну продукцію, науковці створюють нові технології, винаходи, методи та теорії, які дозволяють суттєво підвищити технологічність національної економіки, країна експортує інноваційну продукцію, тим самим підвищуючи свою конкурентоспроможність на зовнішньому ринку.

Таблиця 2

Шкала інтерпретації результатів інтегрального показника оцінки ефективності інноваційної діяльності України

№ з/п	Рівень ефективності інноваційної діяльності	Значення інтегрального показника
1.	Високий	(0,75-1]
2.	Середній	(0,5-0,75]
3.	Низький	(0,25-0,5]
4.	Критичний	[0-0,25]

Джерело: розроблено автором

З іншого боку, критичний рівень ефективності інноваційної активності на рівні країни свідчить про те, що економіка країни сировинна, а рівень державної підтримки інноваційної діяльності мінімальний. Він вимагає негайної переорієнтації соціально-економічного розвитку на технологічне оновлення, впровадження нових зразків техніки та технологій для підвищення ефективності національного виробництва.

Отже, запропонована методика оцінки стану інноваційної діяльності країни допомагає встановити, які саме складові такої активності є «слабким місцем» та потребують невідкладного удосконалення. Загалом особливості та цілі соціально-економічного розвитку є головними в державному регулюванні національної економіки та стають визначальними щодо вибору науково-технологічних та інноваційних пріоритетів. Основними факторами, які мають бути враховані при розробці головних завдань політики інноваційно-технологічного розвитку, мають бути: рівень науково-технічного та інноваційного потенціалу; загальний рівень соціально-економічного розвитку (ВВП на душу населення); темпи економічного розвитку, рівень та перспективи розвитку галузей національної економіки [5, с. 235].

Висновки з проведеного дослідження.

Таким чином, виключна участь держави в процесі інноваційного становлення країни полягає у тому, що її кроки повинні спрямовуватися на розробку ефективних методик аналізу реального стану розвитку науково-технологічного та інноваційного потенціалу ключових галузей економіки, регіонів та суб'єктів господарювання, оцінку ризиків від ведення інноваційної діяльності і на цій основі виявлення проблемних питань та формування завдань для їх поліпшення, зміцнення наявного потенціалу та нарощування конкурентоспроможності національної економіки в цілому.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Близнюк Т.П. Вплив циклічності розвитку економіки на інноваційну діяльність підприємства: монографія / Т.П. Близнюк. – Х.: ФОП Александровська К.М., 2008. – 352 с.
2. Гальчинський А.С. Стратегія економічного та соціального розвитку України (2004-2015 роки). Шляхом Європейської інтеграції / А.С. Гальчинський, В.М. Геєць. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 416 с.
3. Глобальні трансформації і стратегії розвитку: монографія / [О.Г. Білоус, Д.Г. Лук'яненко та ін.]. – К.: Вид. НАН України, 1998. – 416 с.
4. Григорук П.М. Методи побудови інтегрального показника / П.М. Григорук, І.С. Ткаченко // Бізнес-Інформ. – 2012. – № 4. – С. 34-38.
5. Гусев В.О. Державна інноваційна політика: методологія формування та впровадження: монографія / В.О. Гусев. – Донецьк: Юго-Восток. – 624 с.

6. Гусєв В.О. Парадигма сталого інноваційного розвитку України / В.О. Гусєв, О.О. Мужилко // Економіка та держава. – 2011. – № 9. – С. 115-118.

7. Регіональна інноваційна система: теорія і практика: монографія / Під наук. ред. д-ра екон. наук проф. В.С. Пономаренка. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 688 с.

8. Регіональні інноваційні системи України: стан формування та розвитку в умовах інтегральний показник процесів: монографія / за ред. д-ра екон. наук проф. Л.І. Федулова; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». – К., 2013. – 724 с.

ІНДИКАТОРИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

INDICATORS OF THE EFFECTIVENESS OF NATIONAL INNOVATION SYSTEM

Стаття присвячена вирішенню проблематики підбору та використання індикаторів оцінки результативності національної інноваційної системи (НІС) України. Зазначено, що ефективність та конкурентоспроможність національної економіки у сучасних умовах її функціонування в рамках світового економічного простору залежить від ефективності побудови національної інноваційної системи (НІС). Для чого було надано визначення терміну «результативність національної інноваційної системи» та розкрито сутність індикаторів результативності НІС. Також у роботі були досліджені індикатори оцінки результативності національних інноваційних систем на світовому, міжнародному та національному рівнях. Констатовано, що оцінка результативності національної інноваційної системи за допомогою Глобального інноваційного індексу включає в себе 25 індикаторів, і базуються на 57 вхідних індикаторах (показниках). Окремо у роботі було виявлено проблеми на шляху розробки якісного комплексу індикаторів оцінки результативності НІС в Україні та запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: індекси, індикатори, інновації, оцінка, національна інноваційна система, результативність.

Стаття посвящена решению проблематики подбора и использования индикаторов оценки результативности национальной инновационной системы (НИС) Украины. Отмечено, что эффективность и конкурентоспособность национальной экономики в современных условиях ее функционирования в рамках мирового экономического пространства зависит от эффективности построения национальной инновационной системы (НИС). Для чего дано определение термина «результативность национальной инновационной системы» и раскрыта сущность индикаторов результативности

НИС. Также в работе были исследованы индикаторы оценки результативности национальных инновационных систем на мировом, международном и национальном уровнях. Констатировано, что оценка результативности национальной инновационной системы с помощью Глобального инновационного индекса включает в себя 25 индикаторов, и базируются на 57 входных индикаторах (показателях). Отдельно в работе было выявлено проблемы на пути разработки качественного комплекса индикаторов оценки результативности НИС в Украине и предложено пути их решения.

Ключевые слова: индексы, индикаторы, инновации, оценка, национальная инновационная система, результативность.

The paper deals with the problem of selection and use of indicators for assessing the effectiveness of the National Innovation System (NIS) of Ukraine. It is noted that the efficiency and competitiveness of the national economy in the current conditions of its functioning within the world economic space depends on the effectiveness of building a national innovation system (NIS). For this purpose, the definition of the term «effectiveness of the national innovation system» was provided and the essence of the indicators of the NIS's effectiveness was covered. The indicators of assessing the effectiveness of national innovation systems at the global, transnational and national levels were studied in the paper. It is stated that evaluation of the effectiveness of the national innovation system using the Global Innovation Index includes 25 indicators, and is based on 57 input indicators. The problems on the way of developing a qualitative set of indicators for assessing the effectiveness of NIS in Ukraine were separately identified in the paper, and the ways to address them were suggested.

Key words: indexes, indicators, innovations, assessment, the national innovation system, performance.

УДК 332.1:338.2

Рибальченко К.В.

аспірант кафедри міжнародних економічних відносин
Київський національний
торгівельно-економічний університет

Постановка проблеми. У сучасних умовах функціонування економіка України є недостатньо конкурентоспроможною на світових та міжнародних ринках. Окремо необхідно відзначити її явний акцент на продукуванні низькомаржинальних товарів з переважанням сировини та напівфабрикатів. У той же час практика економічно роз-

винених країн свідчить, що ефективного розвитку та високої конкурентоспроможності можливо досягти лише в рамках переходу до «економіки знань», де на перше місце виходить генерація та комерціалізація великої кількості інноваційних рішень і розробок у різних галузях національного господарства. Таким чином, ефективність